

Partner

**Hanzehogeschool
Groningen**
University of Applied Sciences

WERKVELDKRANT PEDAGOGISCHE ACADEMIE

Volop in beweging! - Juni 2015

Een feestelijke lente!

Het kan u bijna niet ontgaan zijn; het goede nieuws over de Pabo's. Vroeg in het voorjaar publiceerde de Inspectie voor het Onderwijs een eigen onderzoek dat uitwees dat Pabo's de laatste jaren sterker zijn geworden. Zij vormen een steeds betere basis voor de praktijk. Zowel beginnende docenten als schoolleiders bleken tevreden over de vakkennis en pedagogisch-didactische vaardigheden die pas afgestudeerde leerkrachten bezitten.

Eind april schreef het Dagblad van het Noorden: 'Pabo Hanzehogeschool krijgt een 8'. Niet alleen de inspectie had onderzoek gedaan. De lerarenopleidingen voor het basisonderwijs zijn in 2014 ook allemaal gevisiteerd om hun accreditatie voor de komende zes jaar weer te behalen. Van de 24 door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) positief geaccrediteerde lerarenopleidingen voor het basisonderwijs zijn er zeventien met een 'voldoende' beoordeeld en zijn er zeven die meer dan dat presteren. Zij zijn 'goed' beoordeeld. De Pabo van de Hanzehogeschool

Groningen is in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe de enige met een 'goed' en behoort daarmee tot de landelijke top!

Wij scoren goed op meerdere punten. De NVAO noemt de waardering die u, het

werkveld, heeft voor de Pabo-afgestudeerden van de Hanzehogeschool. Positief is ook de waardering van studenten voor het onderwijsconcept: zij vinden het inspirerend. Daarnaast spreekt de NVAO haar waardering uit voor de aandacht voor 'Opbrengstgericht werken' en 'Talentenkracht', het praktijkgericht onderzoek, de hoge kwaliteit van de docenten en de hechte samenwerking met werkveld.

Wij zijn bijzonder trots op dit behaalde resultaat. Het is fijn dat onze investeringen in onderwijsvernieuwing, scholingen en organisatiewijzing hebben gerendeerd. U hebt daar wezenlijk aan bijgedragen. Het compliment voor de hechte samenwerking

met het werkveld is ook voor u. Samenwerken kun je niet alleen. Dank voor uw inzet om met ons samen te werken!

Na deze voor ons feestelijke lente gaan we nu op weg naar de zomer. Ik wens u alvast een goede vakantieperiode toe.

Peta de Vries, dean Pedagogische Academie

'De pabo van de Hanzehogeschool Groningen is in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe de enige met een 'goed' en behoort daarmee tot de landelijke top!'

PROGRAMMEREN MET KINDEREN

Programmeeronderwijs, onderwijs dat kinderen leert om computers te programmeren, heeft de afgelopen jaren een behoorlijke vlucht genomen. Er zijn websites, apps en onderwijsprogramma's ontwikkeld die kinderen helpen bij het leren programmeren. Waarom zou je als school ruimte maken voor programmeeronderwijs? Hoe zou je programmeeronderwijs vorm kunnen geven? Vragen waar Pabo-docenten Richard Doornbos en Menno Wierdsma mee bezig zijn en met geïnteresseerde studenten over in gesprek zijn.

Programmeeronderwijs bestond al in de jaren tachtig van de vorige eeuw. Mogelijk herinnert u zich nog LOGO, een soort tekenprogramma waarin je een schildpad met behulp van een programmeercode tekeningen kon laten maken. Het is moeilijk te zeggen waarom dat nooit echt van de grond is gekomen. Op dit moment staat programmeeronderwijs weer in de aandacht. Programmeren kan kinderen onder andere helpen om hun logische redeneervaardigheden te ontwikkelen. Het kan ze uitdagen om creatieve oplossingen te zoeken voor problemen, stimuleren om samen te werken en uitdagen om te leren hoe computers werken.

Hiermee sluit programmeeronderwijs nauw aan op 21ste-eeuwse vaardigheden die kinderen nodig hebben. Programmeren is meer dan het zelf schrijven van computer-spelletjes of het besturen van een robot. Met behulp van de programmeertaal Scratch (zie: scratch.mit.edu) maken kinderen bijvoorbeeld interactieve ansichtkaarten voor Moederdag of vertellen ze elkaar (interactieve) verhalen.

Programmeren met kinderen kan al vanaf jonge leeftijd; er zijn zelfs apps en programma's ontwikkeld om kinderen die

nog niet kunnen lezen de basisbeginselen van algoritmen bij te brengen. Daarnaast zijn er offline leeractiviteiten ontwikkeld waarbij je geen tablet of computer nodig hebt en kinderen gewoon met pen, papier en met elkaar kunnen leren hoe je een eenvoudig programma schrijft. Voor de oudere kinderen is er nog meer beschikbaar; zij kunnen bijvoorbeeld 'hour of code' doorlopen waarmee ze met behulp van bekende tekenfilm- en gamefiguurtjes kennismaken met herhaling en 'als-dan' constructies in programmeertalen.

Voor de Pedagogische Academie van de Hanzehogeschool betekent deze hernieuwde aandacht voor programmeren door kinderen dat docenten hun studenten voorbereiden op het geven van programmeeronderwijs. Studenten zijn zich vaak nog niet bewust van de vaardigheden die leerlingen met programmeren kunnen ontwikkelen en welke (kern)doelen hiermee kunnen worden gediend. Daarnaast ontberen ze zelf vaak de basisvaardigheden van programmeren en kunnen ze daarom hun leerlingen niet helpen.

Er zijn nog veel vragen rond de didactiek van programmeren. Vragen als hoe je leerlingen

kan motiveren om hiermee aan de slag te gaan, hoe je kan differentiëren binnen programmeeronderwijs of hoe een mogelijke leerlijn rond programmeren eruit kan zien. Genoeg te ontwikkelen dus.

Dit studiejaar hebben Richard Doornbos en Menno Wierdsma drie colleges programmeren verzorgd voor geïnteresseerde studenten. In die colleges stonden vragen centraal als: wat houdt programmeren eigenlijk in, wat kunnen kinderen leren van programmeren en hoe kun je programmeeronderwijs vormgeven? Tijdens een workshop op een landelijk congres die Richard en Menno

hebben verzorgd voor Pabo-docenten, bleek dat meer Pabo's aandacht willen besteden aan programmeren met kinderen. Samen met de HAN heeft de Pedagogische Academie inmiddels de coördinatie van de voorlopersgroep ICT, geïnitieerd door de minister van OCW. Wij hebben dus als voorloper ICT een coördinerende rol hierin. Dit komt mede door ons sciencecentrum 'De Magneet' en het nog op te richten PA-experimenteel lab op het terrein van ICT. Verder zal het programmeeronderwijs aan de Pedagogische Academie een plek krijgen in het curriculum en in het nascholingsprogramma.

GRoninger ONDerwijsdag; Uitgaan van verschillen

Groningen mag dit schooljaar de prestigieuze titel **Nationale Onderwijsstad 2014-2015** dragen. Een titel waar de stad trots op is! Steden zoals Almere en Breda gingen Groningen al voor. Als één van de activiteiten van dit jaar hebben het GION van de Rijksuniversiteit Groningen en de Pedagogische Academie van de Hanzehogeschool Groningen de GRoninger ONDerwijsdag (GROND) in ere hersteld. GROND heeft als doel onderzoek, opleiding en werkveld bij elkaar te brengen en daardoor van elkaar te leren.

De GROND vond plaats op woensdagmiddag 22 april jl. en het thema van deze editie was 'Uitgaan van verschillen'. Ruim 120 geïnteresseerden uit het werkveld van de Pedagogische Academie, waaronder opleiders, leerkrachten, directeuren en bestuurders uit het basisonderwijs hebben deze middag bezocht.

De key-note speaker, mevrouw dr. Henderien Steenbeek, universitair hoofddocent bij de afdeling Ontwikkelingspsychologie van de Rijksuniversiteit Groningen en lector Leren & Gedrag bij de Pedagogische Academie van de Hanzehogeschool Groningen opende de middag met een lezing getiteld 'Uitgaan van verschillen: wens of werkelijkheid?'

"Bij sommige kinderen gaat het leren gemakkelijk. Ze rollen als vanzelf de basisschool door. Andere kinderen hebben daar meer moeite mee. Deze kinderen zijn voor leerkrachten 'bewerkelijk'; ze vragen wat extra van de leerkracht. Ze vragen een breder handelingsrepertoire in de omgang met hen en in het stimuleren van hun leerproces.

Daarbij kan het gaan om de excellent presterende leerling, die alles al lijkt te weten, maar ook om de leerling met gedragsproblemen, die moeite heeft om taakgericht bezig te zijn in de les.

Samenwerkingsverbanden van scholen willen ondersteuning op maat bieden aan alle leerlingen, in het kader van passend onderwijs. Maar lukt passend onderwijs geven, in de hectiek van de dagelijkse klassenpraktijk, met alle verschillende onderwijsbehoeften van kinderen?

Gaat dit ook samen met opbrengstgericht werken? Wat heb je daarbij aan een goed 'sociaal-emotioneel klimaat', 'differentiërende instructie' en 'zelf gereguleerd leren'? Hoe krijg je dit allemaal als leerkracht voor elkaar?"

Henderien Steenbeek liet verschillende voorbeelden van praktijkgericht onderzoek in de dagelijkse klassenpraktijk zien. Er werd aandacht besteed aan (het voorkomen van) handelingsverlegenheid, het stimuleren van talenten van kinderen, het aanspreken van je eigen talenten als leerkracht en als schoolteam en de wisselwerking daartussen. Hierbij werd ook de rol van blijvende professionalisering, zoals door middel van collega-coaching en 'coaching on the job', belicht.

Na de plenaire presentatie konden de deelnemers twee workshops volgen. Er werden dertien verschillende workshops aangeboden verzorgd door uiteenlopende organisaties als Cedin, het GION van de

Rijksuniversiteit Groningen, Koninklijke Visio en Lentis. De onderwerpen varieerden van talentontwikkeling tot pestgedrag, van datamanagement tot handelingsgericht en planmatig werken en van klassenmanagement tot formatieve assessments. En natuurlijk werd aan het eind van de GROND, onder het genot van een drankje en hapje, nog even nagepraat over het programma, nieuwtjes en ontwikkelingen in het werkveld!

4 november 2015

GRoninger ONDerwijsdag (GROND)
Thema: 'Ouderbetrokkenheid & Pesten'

20 april 2016

GRoninger ONDerwijsdag (GROND)
Thema: volgt

**Noteert u deze data
alvast in uw agenda?!**

*De eerste reacties
van de GROND-
bezoekers waren
positief.
Wordt vervolgd!*

STORYtelling:

Leerkrachten en ouders vangen verhalen

In actie is Quirien Rietema van OBS De Starter. Zij volgt de training storytelling en oefent op docent/onderzoeker Merel Hennink van de Pedagogische Academie hoe je een verhaal kunt 'vangen'.

De kracht van een goed verhaal

In het kader van het project 'Versterking samenwerking: Ouderbetrokkenheid & Pesten' hebben directeurs en leerkrachten van basisscholen, ouders, studenten

en docenten/onderzoekers van de Hanzehogeschool Groningen een eerste training gevolgd in het vangen van verhalen. In deze training leren de deelnemers dat een verhaal een aansprekende, voor iedereen begrijpelijke manier is om bepaalde gebeurtenissen helder te maken. En zij leren hoe zij zo'n verhaal kunnen ontlokken aan hun gesprekspartner. In een gewoon interview worden gerichte vragen gesteld. Niet iedereen weet daarop altijd een antwoord of vindt het moeilijk om eerlijk en open te zijn als het om lastige onderwerpen gaat.

'Kun je een voorbeeld geven van zo'n goed gesprek met de juf van jouw zoon? En wat deed de juf dan precies?'

Storytelling, oftewel verhalen vangen, is een manier van interviewen die niet bedreigend en voor iedereen toepasbaar is.

Samenwerken met ouders, hoe doe je dat?

Veel scholen hebben een visie op de samenwerking met ouders en ontplooiën vaak al verschillende activiteiten om daar invulling aan te geven. Toch verloopt de samenwerking tussen ouders en school niet altijd zoals de scholen voor ogen hebben. Leerkrachten vinden het samenwerken af en toe knap lastig. En op scholen waar zowel de ouders als de leerkrachten tevreden zijn kan het natuurlijk altijd beter.

Op donderdag 23 april jl. vond de landelijke VHTO Girlsday 2015 plaats. Minister van OCW, Jet Bussemaker, gaf samen met 100 meisjes uit het basis- en voortgezet onderwijs het startsein voor de Girlsday. Op deze dag openden honderden bedrijven hun deuren voor meisjes van 10 - 15 jaar. De feestelijke kick-off vond plaats bij verpakking en displayproducent Smurfit Kappa Zedek in Deventer.

Girlsday

© VHTO

Girlsday laat meisjes kennis maken met bètavakken, techniek en ICT. Óók sciencecentrum 'De Magneet' van de Pedagogische Academie deed mee aan de Girlsday. Samen met 'De Jonge Onderzoekers' is voor de meiden van groep 7 en/of 8 van de Brederoschool, de Meander, de Kimkiel, de Expeditie uit Groningen en de Vuurvlinder uit Appingedam een uitdagend programma samengesteld. De meiden gingen in 'De Magneet' actief bezig met zelf onderzoeken en ontdekken op het gebied van wetenschap en technologie. De kinderen doen alles zelf, proberen van alles en zien meteen welke gevolgen hun handelingen en ingrepen hebben. Bij 'De Jonge

Onderzoekers' werden technische workshops gevolgd. Het programma werd afgerond bij Peperzaken, een bedrijf dat maatwerk apps voor bedrijven en consumenten ontwikkelt en Lode, een bedrijf dat een breed pakket aan producten en diensten op het gebied van Life Sciences biedt. Een intensief programma, maar zeer zeker een leerzame, interessante en gezellige dag!

Negen basisscholen doen mee aan het deelproject 'De sociale leefwereld van het kind: ouderbetrokkenheid & pesten' (onderdeel van het project 'Versterking samenwerking lerarenopleiding en scholen') en het project 'Samenwerken met ouders: hoe doe je dat?' (gefinancierd door RAAK). Uitgangspunt in beide projecten is dat het voor alle scholen zinvol is om na te denken over de schoolspecifieke wijze waarop zij met ouders willen samenwerken en daarbij te weten wat ouders van de school verwachten. En wat is er bekend over de noodzakelijke competenties voor de leerkracht om met de ouders goed samen te kunnen werken?

'Zonder deze training was ik waarschijnlijk niet van de juffen-stoel afgekomen. Je bent zo gewend om oplossingen te zoeken voor de problemen.' Sylvia Grijsze, leerkracht OBS de Vlonder, Wedde.

Het vangen van verhalen bij leerkrachten, ouders, leerlingen en lio-stagiaires over de samenwerking tussen ouders en de school moet ook duidelijkheid geven over die belangrijke vaardigheden van een leerkracht. Wat vinden ouders prettig in het contact met een leerkracht? Waar hebben leerkrachten zelf goede ervaringen mee en wat vinden zij moeilijk? Hoe kijken leerlingen aan tegen ouderbetrokkenheid? Uit een goed verhaal over de samenwerking met ouders kunnen verschillende leerkrachtcompetenties worden gedestilleerd.

Kenniswerkplaats

Op elk van de negen deelnemende scholen is een kenniswerkplaats ingericht. Deze

kenniswerkplaats wordt gevormd door de directeur, de ib-er of de oplis van de school en enkele leerkrachten die samen met één of meerdere ouders van de school, een docent/onderzoeker en studenten van de Hanzehogeschool Groningen de komende twee jaar onderzoek doen naar het verbeteren van de samenwerking met ouders op school. In het eerste jaar wordt op basis van de gevangen verhalen een analyse gemaakt van de schoolspecifieke verbeterpunten. In het tweede jaar wordt geëxperimenteerd met de aanpak van deze verbeterpunten. Als uit de verschillende verhalen van ouders, leerkrachten en leerlingen naar voren komt dat de leerkrachten vooral praktische hulp vragen en te weinig gebruik maken van de expertise van ouders, dan kan de school in het tweede jaar daar gericht mee aan de

'Wij zijn een school met veel hoogopgeleide ouders. Ik wil graag weten wat onze leerkrachten moeten kunnen om met deze doelgroep ouders om te gaan.' Gerry van Ewijk, directeur OBS De Starter, Groningen.

slag. De verhalen leren ons ook meer over de benodigde leerkrachtcompetenties. Deze competenties worden gebruikt om de aankomende leerkrachten (Pabo-studenten) beter voor te bereiden op de

samenwerking met ouders. Alle leden van de kenniswerkplaatsen worden de komende periode voor de tweede en laatste keer getraind in het vangen van verhalen en krijgen een certificaat.

Wilt u meer informatie over de projecten rond samenwerken met ouders?

Neemt u dan contact op met Annelies Kassenberg via e-mail a.kassenberg@pl.hanze.nl

Nieuw doe-station in sciencecentrum 'De Magneet'

Het sciencecentrum 'De Magneet' is sinds deze maand weer een nieuw doe-station rijker: 'De Knikkerbaan Challenge'. Het doel van deze unieke opstelling is om op een leuke en interactieve wijze meer kennis over verschillende natuurkundige verschijnselen en techniek op te doen.

De uitdaging (challenge) van de knikkerbaan bestaat uit het ontwerpen van een traject zodat een kogel zo langzaam mogelijk naar de finish rolt. Dit gebeurt door met losse eenheden de route voor de knikker te ontwerpen. Verschillende bochten en hellingen kunnen ingebouwd worden. Door middel van sensoren wordt er een tijdsmeting gedaan. Degene met de langzaamste tijd wint!

De Knikkerbaan Challenge is een tot stand gekomen in samenwerking met de Stichting Future Talent Experience, de Rijksuniversiteit Groningen (Science Linx), DeFine en de Hanzehogeschool Groningen.

Het sciencecentrum 'De Magneet' van de Pedagogische Academie is bedoeld om kinderen uit groep 7 en 8 van het basisonderwijs door middel van grote en uitdagende 'doe-stations' op een actieve manier kennis te laten maken met de wonderen van de wetenschap.

Wilt u zelf eens met groep 7 of 8 een bezoek brengen aan sciencecentrum 'De Magneet'?

Kijk voor meer informatie en de mogelijkheid een bezoek in te plannen op onze website: www.hanze.nl/magneet

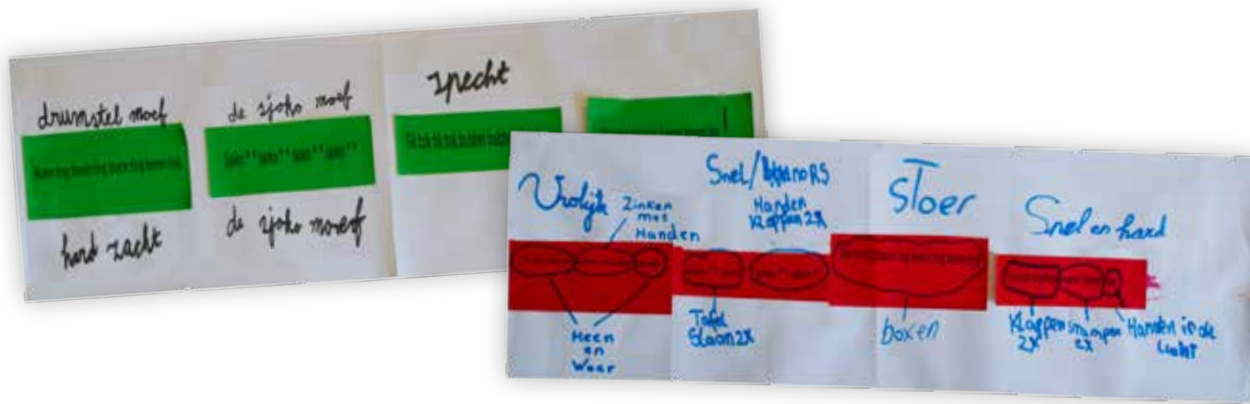
TalentenKracht: Componeren met kinderen

Binnen de Pabo van de Hanzehogeschool Groningen is veel aandacht voor *Talentenkracht*. Na positieve ervaringen met het project *Techniek* staat nu muziek op het programma. Met het project *Componeren met kinderen* heeft muziekdocent Loes Heitling een eerste aanzet tot een talentkrachtige muziekles gegeven. Wat zijn haar ervaringen? Pabo-docent Aletta Kwant interviewde Loes.

Aletta: Kun je aangeven wanneer een muziekles talentkrachtig is?
Loes: Een les is talentkrachtig als er talentmomenten in gecreëerd worden.
Aletta: Talentmomenten?
Loes: Dat zijn momenten waarop leerlingen uitgedaagd worden om hun probleemoplossend vermogen en hun creativiteit in te zetten voor de oplossing van een probleem. Binnen *TalentenKracht* gaat men ervan uit dat kinderen van nature of uit ervaring al heel veel verschijnselen kunnen ‘onderzoeken’ en ‘oplossen’. Een talentmoment biedt die mogelijkheden.
Aletta: Kun je dit toelichten vanuit de les die je hebt gegeven?
Loes: Ik heb een muziekles gegeven aan kinderen uit groep 6. In deze les mochten de kinderen zelf een rap componeren. Elke groep kreeg vier vellen papier met hierop vier losse bouwstenen, elk in een eigen kleur. De bouwstenen zijn korte ritmische motieven in de vorm van tekst, waarmee een rap ‘gecomponeerd’ moest worden. Ik heb gebruik gemaakt van de rap ‘machines’ uit de liedbundel *Eigen-wijs*. Verder heb ik geen aanwijzingen gegeven. Op deze manier heb ik een talentmoment gecreëerd.
Aletta: Oké! En wat gebeurde er?
Loes: Nou, het was fantastisch. Alle groepen gingen meteen aan de slag. Er werd druk overlegd en ondertussen werd er ook al druk geoefend. Het aantal decibels schoot omhoog, maar daar had eigenlijk niemand last van. Het mooiste was dat er in één groepje een jongetje zat dat niet stil kon blijven zitten. Hij bedacht bij de bouwsteen van ‘sjoko’ de ‘sjokomoef’ en begon er zelfs bij te swingen. Geweldig!
Aletta: Wat was het resultaat?

Loes: Alle groepjes hebben een rap gecomponeerd en die aan elkaar laten horen. Het was verrassend te zien dat elk groepje de bouwstenen in een andere volgorde had gezet.
De volgende stap was deze rap “spannender” maken. Zonder te zeggen dat het ging om dynamiek moesten ze zelf bedenken hoe ze dat moesten doen. Het resultaat was dat de rap ineens van zacht naar hard ging, of dat er snel of stoer gerapt werd. Ook handen klappen en andere bodysound werd toegevoegd.
Hierna moesten de kinderen bewegingen toevoegen aan de rap. Ook hier werd driftig aan gewerkt, met veel hilariteit en enthousiasme. Als laatste moesten de kinderen hun rap presenteren met een beweging erbij. De ‘sjokomoef’ kwam hier natuurlijk meteen weer om de hoek kijken. Ook andere (rap) bewegingen werden uitgetoetst. Het was een vrolijk en klankrijk geheel.
Aletta: Maar even terug naar talentkrachtig. In hoeverre was deze les talentkrachtig?
Loes: Nou, daar zitten nog wel mogelijkheden. Bij de analyse van de les hebben we gezien dat ik vooral na afloop vragen ging stellen terwijl het binnen de talentkrachtige manier draait om vragen vooraf. Vragen die uitnodigen tot nadenken, zo als: ‘Hoe ga je dat aanpakken?’ ‘Wat verwacht je hiervan?’
Aletta: Hoe gaat het nu verder?
Loes: We willen deze les heel graag uitwerken tot een ‘echte’ talentkrachtige les. Ook willen we kijken welke onderdelen van een muziekles geschikt zijn voor een talentkrachtige benadering.
Aletta: Je klinkt heel enthousiast. Ik hoop dat het experiment een vervolg krijgt.
Loes: Dat hoop ik ook!

NIEUW BOEK: VAN BABY TOT KLEUTER

ALLES WAT (AANSTAANDE)
OUDERS EN PROFESSIONALS
WILLEN WETEN OVER HET
OPGROEIEN VAN HET JONGE
KIND

De lectoren Remo Mombarg,
Margreet Luinge en Jeannette
Doornenbal van de Hanzehogeschool
leverden een bijdrage aan het boek
Van baby tot kleuter. Een boek
over motorische ontwikkeling,
taalontwikkeling en de stap naar de
basisschool.

Uniek overzicht van de normale ontwikkeling

Op 6 februari is bij uitgeverij Garant een up to date naslagwerk verschenen over de ontwikkeling van een baby tot aan het moment dat het kind naar groep 1 gaat. Wat het boek speciaal maakt, is het feit dat de ontwikkeling van het jonge kind vanuit verschillende invalshoeken benaderd wordt.

Gronings product met landelijke uitstraling

De verschillende hoofdstukken zijn geschreven door dertien deskundigen uit de omgeving van Groningen. Zij schrijven met kennis en liefde over wat zij tegenkomen in hun dagelijkse praktijk en binnen hun onderzoeken. De professoren, lectoren, therapeuten en deskundigen belichten de ontwikkeling van het jonge kind ieder vanuit zijn of haar eigen invalshoek. En zij geven handzame tips voor hen die in de nabijheid zijn van een opgroeiend kind. De beleavingswereld van een kind wordt samengevat in pakkende thema’s. Het boek biedt inzicht in de ‘normale ontwikkeling’ van een kind vanaf de geboorte tot de schoolgaande leeftijd.

Negen thema’s

Dit boek wil ouders en (aanstaande) professionals die te maken hebben met baby’s en peuters mee laten kijken in de spreekkamer of onderzoeksruimte van verschillende vakspecialisten.

De lezer wordt meegenomen naar de kinderarts (kijkje in de spreekkamer), psychotherapeut (hechting), neuropsycholoog (ontwikkeling van het brein), neurolingüist en neerlandicus (ontwikkeling van taal en geletterdheid) en de psycholoog en onderzoeker (ontwikkeling van de motoriek, ontwikkeling van het spelen, pedagogische kwaliteit en ongemerkt leren op de peuterspeelzaal/kinderopvang).

Twee doelgroepen

Het boek is geschreven in zeer begrijpelijke taal. Hierdoor is het enerzijds een toegankelijk boek voor (aanstaande) ouders. Anderzijds biedt het boek een overzicht voor deskundigen als (aanstaande) leraren, psychologen, fysiotherapeuten, logopedisten, verpleegkundigen en artsen.

Prijs

Het boek kost € 29,- en is te bestellen via bol.com en boekhandels. Het ISBN is 9789044132564. De drie lectoren hopen dat dit boek een bijdrage mag leveren aan een gezonde en veilige ontwikkeling van het jonge kind!

Speuren naar het humuslaagje

‘Er wordt bijna niet meer gezongen in de klas!’ Dit is een geluid dat ik steeds vaker hoor als ik met collega’s in het werkveld spreek. De vraag die dan volgt is ook meteen een zorg: komt het wel goed met de ontwikkeling van het kind? Ligt de focus in het basisonderwijs niet teveel op rekenen en taal?

Interessant is de vraag waarom leerkrachten niet meer zingen? Pabo-studenten krijgen muzieklessen. Zittende leerkrachten hebben in het verleden een rijk programma muziek genoten in hun opleiding. Wat is er aan de hand?

Muziek speelt een grote rol in ons dagelijks leven. Maar hoe kan het dat we dat in de klas niet terug zien? Is er een gevoel ontstaan dat muziek te moeilijk is en enkel door getrainde vakleerkrachten uitgevoerd kan worden? Of gebeurt het wel maar zien we het

niet? Mogelijk vinden er allerlei muzikale activiteiten plaats die we niet als ‘muziekles’ bestempelen. Denk aan het muziekje bij binnenkomst, tussendoor als energizer even bewegen op muziek, zingen bij het lopen naar het gymlokaal, zingen om te vieren, etc. Dat is iets anders dan het leren spelen op een instrument maar mogelijk even waardevol vanuit de gedachte dat er eerst een soort

humuslaagje aangebracht moet worden: vruchtbare grond om later op te kunnen zaaien en oogsten.

Dat humuslaagje aanbrengen kan elke leerkracht en mogelijk gebeurt dat ook. Zeker weten doen we het niet. In samenwerking met Evert Bisschop Boele, lector New Audiences bij het Prins Claus Conservatorium, voert de Pedagogische Academie van de Hanzehogeschool Groningen op dit moment een inventariserend onderzoek uit in ons werkveld naar de aanwezigheid van muzikale activiteiten binnen het basisonderwijs. Dit onderzoek valt binnen het project Proefplein, een project van de Pedagogische Academie binnen het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

We hebben studenten van Pabo 1 en 2 gevraagd om op hun stagescholen gedurende een dag bij te houden wat er zoal in de klas aan muzikale activiteit plaatsvindt. We hopen hiermee een beeld te krijgen op basis waarvan we vervolgvragen formuleren waarmee vervolgonderzoek kan plaatsvinden. Basisscholen en werkplekbegeleiders zijn geïnformeerd over de observaties. Het onderzoek zal zich na deze inventarisatie ook uitbreiden naar het muzikale zelfbeeld van de leerkracht. Daarvoor zullen scholen apart benaderd worden.

Door Elsje Huij, docent Kunst en Cultuur

Heeft u geen stagiaires maar wilt u wel meedoen aan het onderzoek?
Dan kunt u contact opnemen met Elsje Huij (via e.g.huij@pl.hanze.nl).

Goud Gezonde Jeugd

Een integraal community-based gezonde leefstijlprogramma voor de jeugd

Een gezonde bevolking is belangrijk: mensen die gezond zijn voelen zich beter, participeren meer en beter in de samenleving en doen minder beroep op de zorg dan mensen die minder gezond zijn. Kinderen en jongeren zijn belangrijke doelgroepen van gezondheidsbeleid: bij vroeger interventies is het effect van gezond gedrag het grootst. Gezondheidsproblemen bij kinderen en jongeren komen onder andere voort uit een ongezonde leefstijl. Specifieke gezondheidsproblemen bij jongeren in de provincie Groningen zijn het vroeg beginnen met roken, veel drinken en veelal overgewicht hebben. Dit kan een negatief effect hebben op schoolprestaties en schooluitval in de hand werken waardoor latere participatie in de maatschappij negatief beïnvloedt wordt.

Maar hoe bereiken we dat de jeugd kiest voor een gezonde leefstijl? Recente gedragswetenschappelijke studies laten zien dat de effectiviteit van interventies om overgewicht, roken en alcoholmisbruik onder kinderen en jongeren te verminderen beperkt is. Deze interventies zijn vaak op één gezondheidsaspect gericht, zoals overgewicht. Het effect is niet alleen beperkt maar veelal op de langere termijn ook weer weg. Projecten of maatregelen duren vaak kort en zijn niet effectief, omdat leefstijlen van kinderen en jongeren (en van mensen in het algemeen) al vroeg in het leven zijn gevormd en van generatie op generatie zijn doorgegeven, ingesleten en daardoor moeilijk te veranderen.

Leefstijlinterventies

Om te komen tot succesvolle leefstijlinterventies is het belangrijk om niet alleen naar het kind/de jongere zelf te kijken maar ook de omgeving mee te nemen waarin het kind/de jongere leeft. De leefstijlen van kinderen worden gevormd door de directe sociale en pedagogische omgeving: ouders, familie, school, en andere kinderen. In de puberteit wordt de invloed van andere jongeren (‘peer pressure’) steeds belangrijker.

Leefstijlinterventies boeken vooral teleurstellende resultaten in gemeenschappen met een lage sociaal-economische status, terwijl

daar de problematiek het grootst is, zoals in NO-Groningen. Wetenschappelijk onderzoek toont keer op keer aan dat de gezondheid van mensen samenhangt met sociaal-economische status, met name met opleiding. Hoe hoger opgeleid, hoe gezonder. Daarom moeten leefstijlinterventies integraal worden opgezet, door wijze van het gezondheidsbeleid verbonden met armoede- en onderwijsbeleid.

Bottom-up benadering

De gedrags- en maatschappijwetenschappen hebben voldoende kennis opgeleverd om tot een nieuwe en kansrijke aanpak van leefstijlinterventies te komen. In deze aanpak vormt de samenwerking tussen actoren binnen de community de kern. In de community aanpak wordt gekozen voor een zogenaamde bottom-up benadering: samen met de jeugd en hun gezinnen en alle andere partijen in de gemeenschap die bijdragen aan de leefstijlverbetering werken aan een gezonde toekomst.

In het programma Goud Gezonde Jeugd van de Rijksuniversiteit en de Hanzehogeschool wordt deze community aanpak uitgevoerd en op effectiviteit onderzocht. Doel van het programma is om met lokale gemeenschappen in het Noorden een programma te ontwikkelen en te implementen dat gericht is op een gezonde leefstijl van kinderen en jongeren: Goud Gezonde Jeugd. Concreet draagt het project bij aan de doelstellingen op het gebied van gezondheid

en participatie door een integrale aanpak op dorps- en stadsbuurniveau. Daarnaast onderscheidt het project zich door haar bottom-up aanpak: de vragen en behoeften onder kinderen, jongeren en hun ouders in de community vormen het uitgangspunt. Werken aan een gezonde toekomst begint bij de jeugd.

‘Goud Gezonde Jeugd’ is een initiatief van de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool Groningen, actief ondersteund door het nationale preventieprogramma ‘Alles is gezondheid’.

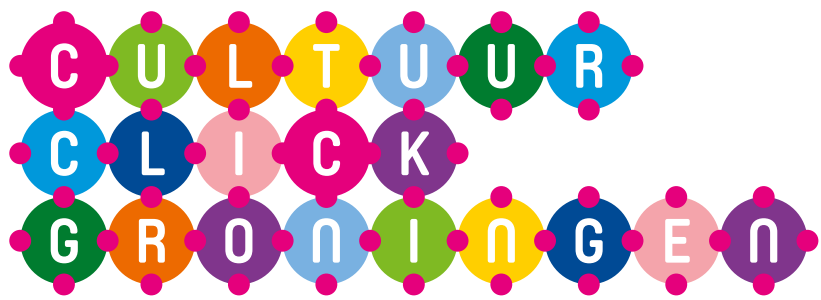
CONTACT

Bent u geïnteresseerd in ‘Goud Gezonde Jeugd’, wilt u meedoen of heeft ideeën voor een pilot ‘Goud Gezonde Jeugd’ in uw gemeente, neem dan contact op met:

prof. dr. Greetje Timmerman
m.c.timmerman@rug.nl,

dr. Jeannette Doornenbal
j.m.doornenbal@pl.hanze.nl

Nieuwe opleiding 'Cultuurbegeleider' van start

In september 2015 start de nieuwe post-hbo opleiding Cultuurbegeleider. Bent u een interne cultuurcoördinator (ICC'er) en hebt u behoefte aan meer inhoudelijke kennis op het gebied van cultuuronderwijs? Wilt u zelf goed cultuuronderwijs verzorgen op uw school of juist uw collega's hierbij begeleiden? Wilt u leren hoe u een leerlijn kunt ontwikkelen voor uw school? In dat geval is deze post-hbo opleiding Cultuurbegeleider iets voor u!

De opleiding duurt 1,5 jaar en sluit aan bij de bachelor lerarenopleiding Basisonderwijs. Een toelatingseis is de basiscursus Interne Cultuur Coördinator. Doelgroep vormen leerkrachten in het primair en speciaal onderwijs die zich willen professionaliseren in het verhogen van de kwaliteit en de implementatie van cultuuronderwijs op school. De opleiding wordt uitgevoerd in samenwerking met inhoudsdeskundigen van Kunst & Cultuur Drenthe en CultuurClick Groningen.

Aanbod 'Versterking samenwerking'

De Pabo's en de basisscholen hebben elkaar nodig; om op te leiden, om te leren, om kennis te delen, om samen te onderzoeken en om de kwaliteit van het onderwijs hoog te houden.

Elke opleiding en school draagt hieraan bij vanuit de eigen expertise en kennis uit de praktijk of uit de theorie. Het ministerie van OCW heeft aan samenwerkingsverbanden van (Academische) opleidingen en scholen extra geld beschikbaar gesteld om die samenwerking nog verder te versterken en om de wisselwerking tussen praktijk en theorie te stimuleren.

De Pedagogische Academie van de Hanzehogeschool Groningen, het GION van de Rijksuniversiteit Groningen en de Academische Basisscholen in de regio hebben in het afgelopen schooljaar samen een aanbod ontwikkeld waar ook andere scholen de komende jaren aan mee kunnen doen.

Hieronder vindt u het aanbod dat we u kosteloos kunnen aanbieden en dat verzorgd wordt door specialisten van de Pedagogische Academie en het GION.

- Differentiatie in instructie
- Van analyse naar handelen in de klas
- Excellentie
- Onderzoekend werken
- Professionalisering Talentenkracht
- Startende Leerkrachten
- Samenwerken met ouders

Bent u geïnteresseerd en wilt u meer informatie?

Neemt u dan contact op met Lisette Schrage via telefoonnummer (050) 595 55 18 of e-mail l.schrage@pl.hanze.nl!

Opleidingsaanbod post-hbo-opleidingen:

Leergang bewegingsonderwijs

Startdatum: Woensdag 2 september 2015
Woensdag 3 februari 2016

Motorische Remedial Teaching

Startdatum: Maandag 14 september 2015 (basismodule)
Maandag 15 februari 2016 (vervolgmodule)
Overige data worden nader bepaald

Met de muziek mee

Startdatum: Woensdag 16 september 2015
Overige data worden nader bepaald

Cultuurbegeleider

Startdatum: Woensdag 23 september 2015
Overige data worden nader bepaald

Coördinator opbrengstgericht werken

Startdatum: Woensdag 23 september 2015
Overige data worden nader bepaald

Nascholing bewegingsonderwijs

Startdatum: Maandag 28 september 2015
Overige data: 12 oktober en 2 november 2015

Coördinator Rekenen

Startdatum: Woensdag 7 oktober 2015
Overige data: 4 november, 9 december 2015, 13 januari, 10 februari, 9 maart, 6 april en 18 mei 2016

Coördinator Taal

Startdatum: Vrijdag 9 oktober 2015
Overige data: 6 november, 11 december 2015, 15 januari, 12 februari, 11 maart, 8 april en 13 mei 2016

Lesgeven aan volwassenen

Startdatum: Vrijdag 5 februari 2016
Overige data: 19 februari, 11 maart en 1 april 2016

Zie voor meer informatie onze website: hanze.nl

Agenda:

21 september 2015

Studiedag 'Onderzoekend en ontwerpend leren'

4 november 2015

GRoninger ONDerwijsdag (GROND):
Thema: 'Ouderbetrokkenheid & Pesten'

20 april 2016

GRoninger ONDerwijsdag (GROND):
Thema: volgt

Zie voor meer informatie onze website: hanze.nl

COLOFON

Uitgave:

Pedagogische Academie
Hanzehogeschool Groningen

Teksten:

Peta de Vries, Mark Terpstra,
Jeannette Doornenbal, Richard Doornbos,
Menno Wierdsma, Elsje Huij, Lisette Schrage,
Annelies Kassenberg, Aletta Kwant, Liane Meijer

Fotografie:

Wouter Brem, Shutterstock

Interviews en eindredactie:

Martine Wiersma-Reigwein,
Stafbureau Marketing & Communicatie,
Hanzehogeschool Groningen

Vormgeving:

Canon Nederland

Druk:

Marnedrukkers

Oplage:

1000

Juni 2015

De werkveldkrant PARTner verschijnt twee keer per jaar en is een uitgave van de Pedagogische Academie van de Hanzehogeschool Groningen. Neem bij vragen of opmerkingen contact op met Martine Wiersma-Reigwein via telefoonnummer (050) 595 35 74 of e-mail m.s.wiersma-reigwein@pl.hanze.nl.